

Til

Stortingets næringskomite

Høring om Meld. St. 10 (2019 –2020) Høytflyvende satellitter – jordnære formål En strategi for norsk romvirksomhet

Tekna er positiv til at regjeringen vil videreføre hovedtrekkene i Norges rom-politikk med fortsatt medlemskap i ESA og EUs romprogrammer. I en sektor med så vidt store offentlige bevilgninger og sterke offentlige interesser bør alle norske romfartsinvesteringer sees i sammenheng. Sivile og militære investeringer i sektoren bør bidra til å bygge en konkurransedyktig norsk industri og sikre nasjonal kontroll og kapabilitet.

Tekna mener at meldingen kan forsterkes på følgende punkter:

- Tekna ber Stortinget påse at regjeringen vurderer en løsning som sikrer fortsatt norsk eierskap av Telenor Satellite AS. Vi savner en klar politikk for å videreutvikle norske kompetanse- og industrimiljøer innen rom-industrien for å nå Norges politiske og strategiske mål innenfor sektoren.
- Tekna ber Stortinget påse at regjeringen forsterker kontakten mellom universitetene og rom-industrien. Støtten til den studentdrevne organisasjonen Space NTNU bør økes.
- Tekna ber Stortinget påse at Andøya Space Port får finansiering til en oppskytingsbase for småsatellitter på Andøya snarest mulig.
- Tekna ber Stortinget påse at regjeringen vurderer mulighetene for et ESA Business Innovation Centre (BIC) i Trondheim.

Telenor Satellite AS – nasjonale løsninger bør vurderes

Tekna er bekymret for om Telenor vil selge Telenor Satellite AS til utenlandske eiere. Dette har skjedd tidligere da Telenor Satellite Services AS ble solgt til et Private Equity-selskap i 2006. Tekna mener regjeringen må søke en norsk løsning for Telenor Satellite AS og de andre selskapene i romsegmentet. Satellitt-virksomhet er i økende grad en del av vår felles infrastruktur og en bransje med stor beredskapsmessig betydning. En norsk løsning vil styrke kompetansebasen innenfor en sektor hvor det er behov for å øke volum og omsetning for å hevde oss internasjonalt i en bransje i vekst.

Regjeringen skriver i meldingen at «Norge må være i stand til å identifisere egne brukerbehov, utvikle løsninger på særlige norske behov, og til å kontrollere infrastruktur av særlig stor samfunnsbetydning. Romnæringen har dermed likhetstrekk med forsvarsindustrien. Den bidrar til vekst og arbeidsplasser, men er også en kompetansebase for å ivareta kritiske samfunnsfunksjoner.» (s. 43)

Et salg av norske romfartsselskaper til utenlandske kjøpere kan føre til en forvitring av kompetanse og at selskaper tømmes. For å holde kompetansebasen i Norge på et høyt internasjonalt nivå er det viktig at miljøet er over kritisk masse. Nasjonal egenevne (s. 14) kan bare sikres med en tilstrekkelig stor nok norsk industri og norsk kompetansemiljø.

Tekna mener at den norske stat må gi sterke styringssignaler til statseide og delvis statseide selskaper innenfor romsegmentet om sammen å vurdere industrielle muligheter for virksomheten i Telenor Satellite AS.

Andøya Spaceport må realiseres

Tekna er positiv til at regjeringen «vil gi høy prioritet til arbeidet med å avklare om staten bør bidra til å finansiere etablering av en oppskytingsbase for småsatellitter på Andøya.» (s. 45). Tekna mener en realisering av Andøya Space Port gir store muligheter for norsk industri til å ta en posisjon i et voksende marked for oppskyting av små satellitter. Andøya har en unik og gunstig geografisk plassering for utskyting av slike satellitter. Finland og Portugal har konkurrerende planer om å bli sentre for utskyting av småsatellitter. Regjeringen må nå lande en beslutning før mulighetsvinduet lukkes. Norge kan gå glipp av mange kompetansearbeidsplasser av både strategisk og distriktspolitisk betydning.

Tekna mener at staten bør bidra med nødvendig finansiering for å realisere planene om en oppskytingsbase for småsatellitter på Andøya snarest mulig.

Utdanning og innovasjon – Space NTNU og etablering av en ESA BIC i Trondheim

Tilbakemeldinger fra våre medlemmer ved NTNU er at studenter og romindustri kan kobles bedre sammen enn i dag. Studentorganisasjonen Space NTNU gjør et godt arbeid med å motivere til studier innen romfart og skape samarbeidsarenaer og -prosjekter med næringslivet. Støtte til Space NTNU bør prioriteres slik at den studentdrevne organisasjonen kan utvide virksomheten til hele Norge. Næringslivet og romfartsmiljøet for øvrig må også bidra til kontakt med studentene ved å tilby sommerjobber, internships, kurs og annet.

Tekna merker seg at regjeringen i meldingen ønsker en «...styrking av romrelaterte fag og forskning på norske universiteter», og at den slår fast at «en kobling mellom industri og academia blir viktig for utvikling av nasjonal rominfrastruktur, innovasjon og næringsliv (s. 61). Meldingen viser til NTNUs utdanning og aktiviteter. Det blir et økende behov for norsk studenter med høy kompetanse som kan sikkerhetsklareres når Forsvaret øker sine budsjetter innen sektoren og mange av oppgavene som romindustrien skal løse er av strategisk og sikkerhetspolitisk natur. Satellittbaserte tjenester er samfunnskritisk infrastruktur.

Tekna mener at det studentdrevne Space NTNU må sikres tilstrekkelig finansiering til å utvide sine aktiviteter, øke rekrutteringen til romrelaterte studier og koble studier og studenter bedre til virksomheter i romnæringen.

Halvparten av alle prosjekter ved ESAs *Business Innovation Center* (BIC) som ble etablert på Kjeller i 2018 er fra Trondheimsmiljøet. Dette senteret skal dekke hele Norge. For å fange opp gode idéer i Trondheimsmiljøet og for å unngå lekkasje av talenter og prosjekter til ESA BIC-sentre i Sverige og Danmark, bør det vurderes om Trondheim bør få sitt eget ESA BIC.

Tekna mener at det bør vurderes å etablere et ESA Business Innovation Centre (BIC) i Trondheim.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten
generalsekretær